

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se retrimit.

INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONEA în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf. Max. Augenthaler & Emerich Leuner. Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERTIUNILOR: o soră garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 8-a o soră 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.

Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 278.

Brașov, Vineri 18 (30) Decembrie.

1898.

Patrioții duelgii.

Avea o presimțire organul lui Max Falk când, în ajunul Crăciunului, dicea: „Partidele s'au despărțit cu ură și amărăciune în inimă, ca două tabere, care într'un scurt armistițiu se pregătesc și mai mult pentru o nouă luptă omoritoare“.

Și în adevăr, lupta, ce au continuat-o după Crăciun partidele maghiare din dietă a căpătat un caracter de luptă omoritoare, căci corifeii lor nu s'au mai mulțumit a se tracta cu injurătură, ci au luat refugiul la arme, provocându-se reciproc la duel.

Afacerile de onore rezolvate și nerezolvate s'au înmulțit de-odată așa, încât la sfârșitul ședinței de alaltăeri a camerei, când președintele de etate Madarasz a închis ședința și a enunțat, că dezbaterile se va continua a doua zi, unul din deputați a strigat ironic: „Măne nu poți fi ședință, căci jumătate camera se duelază și cealaltă jumătate face servicii de secundanți“.

Nu ne vom ocupa de amănunțele „duelurilor în masă“, cu cari nobilii reprezentanți ai rasei „alcătuitoare de stat“ fac atâta senzație înăuntru și înafară. După toate câte s'au petrecut până acum în societatea acestor „purători de cultură“ și „civilisatori“, nu ne mai poate surprinde formală încăerare dintre ei. Iritațiunea lor extremă, care-i împinge la astfel de fapte vitejesci de răsunare, își are și ea explicația ei, considerând starea lor psihică, în momentele acestea, când nu mai știu, în ce chip să-și ajute, cum să mai țină în viață absolutismul lor parlamentar, care stă să-și dea sufletul de atâta decrepitudine.

Nu e nevoie să intrăm în amănunte, ca să arătăm, că nu cu sa-

tisfăcții cavaleresci „condiționate și necondiționate“, nu cu retorsiuni prin arme se poate îndrepta o situațiune atât de cumplită compromisă și așa de gravă și serioasă, care situațiune nu învovește atât din raporturile încâlțite cu statul vecin dualist, cât mai virtos și în prima linie din păcatele învechite ale unui sistem de guvernare nedrept și corupt.

Acésta o simt acum și actorii de pe teatrul luptelor și încep deja să mărturisescă, că nu știu prin ce mijloc și prin ce metodă s'ar pute ajunge la o aplanare, fie și numai trecătoare, a crizei.

Se fac cele mai mari eforturi din partea majorității, d-er étă că mai sunt încă abia două zile până la încheierea anului și încă nu se arată nici un prospect pentru salvarea situațiunii parlamentare și constituționale într'un chip său altul.

Partida guvernului, care stăruie, ca Banffy să nu demisioneze, căci acésta ar însemna capitularea majorității, vede, că numai un mijloc ar mai ave spre a-și duce voința în îndeplinire și acésta ar fi dizolvarea camerei. O astfel de măsură însă în momentele de față, când peste două zile Ungaria intră în starea înafară de lege, e învederat, că ar fi nu numai riscată, d-er chiar periculoasă, căci ar contribui numai a mări încurcăturile.

Obstrucțiunea la rândul său asemenea nu va ceda până ce nu se va retrage cel puțin ministrul-președinte Banffy, și urmarea va fi, că va împedea și mai departe majoritatea de-a vota legile provisorice și indemnitatea.

Ce-i de făcut așa-dér? La întrebarea acésta au răspuns disidenții prin aceea, că au luat inițiativa de a ține consfătuiri cu corifeii rămași

în partida lui Banffy, având ca scop de-a face posibil un compromis cu opoziția, pentru ca cel puțin în ora ultimă să se potă vota legile, cu ajutorul cărora să se mai trăgănescă starea de față a cestiunei pactului încă vre-o jumătate de an.

Se spune — până ađi însă numai din partea opozițională — că amintiri corifei ar fi pus cestiunea, că ore opoziția ar garanta votarea legilor din cestiune în cas, că ei ar lăsa pe Banffy să cadă?

De-o fi adevărată, de n'o fi adevărată acésta scire, lansarea ei dovedește, că și în tabera opozițională e mare îngrijirea pentru cele ce pot urma și că, prin urmare, compromisul este chiar dorit de ea.

Acum e rândul lui Banffy să dovedească ce poate și decă în adevăr se bucură de nestrămutata încredere a monarhului.

Congresul dela Sibiu.

Raport special al „Gazetei Transilvaniei“.

Ședința prealabilă.

Sibiu, 16 (28) Dec. 1898.

Ađi după amăzi la orele 3 s'a ținut în biserica parochială din Sibiu-cetate ședința prealabilă a congresului național bisericesc electoral, convocat pe mâne.

După-ce deputații se adunaseră în biserică, peste 90 la număr. Preacuvioșia Sa d-l archimandrit-vicariu arhiepiscop Dr. Ilarion Pușcariu ca cel dintâi dintre membrii din cler prezenți (P. S. Lor d-nii Episcopii nu erau de față) a luat cuvântul și a adus la cunoștința deputaților prezenți, că consistoriul metropolitan deumit în ședința sa de Marți, de comisar al său pentru a conduce actul alegerii pe P. S. Sa Părintele Episcop Mețianu dela Arad, — decî invită întrunirea să alégă o deputațiune, care să invite pe P. S. S. de comisar la întrunirea prezentă.

Au fost aleși d-nii Dr. Il. Pușcariu și Hamsea din cler, ér d-nii Mihail Cirlea, Petru Truța și Ioan Budințan, mirenii, ca comisie, care să invite pe comisar.

Venind, P. S. S. Părintele Mețianu, comisarul, a fost întâmpinat cu strigări de „să trăiască“. Apoi ocupând locul președial P. S. Sa a invitat pe secretarul metropolitan Leontin Simonescu să ocupe locul de notar al întrunirii și să dea cetire raportului Consistoriului metropolitan asupra morții Metropolitului.

Raportul s'a citit și lustrat la cunoștință. Același secretar a citit mai departe convocarea Congresului, publicată și în ziarul d-vóstré. S'a luat spre scire.

Fiind prescriș în statutul organic, că un membru din congres are să răspundă cuvântării, cu care comisarul va deschide Congresul electoral, — președintele rógă întrunirea să încredințeze pe un deputat prezent cu acésta.

Deputatul N. Zigre a propus și congresul a primit unanim, ca răspunsul să-l dea d-l Dr. Alesandru Mocsonyi. D-l Mocsonyi primind a mulțumit întrunirii pentru încredințarea, cu care îl onorează.

Comisarul a mai invitat pe deputați (tot conform prescrișelor statutului), să-și aducă pe mâne deja, câte-o țidulă pregătită pentru votare, — apoi avisând, că mâne, Joi în 17/29 Dec. după sfârșitul serviciului divin și invocarea sfântului Duh, va deschide congresul în biserică, ér apoi se va trece cu lucrările mai departe în casa comitatului (în biserică fiind prea rece), — închide consultarea asta pregătită, între strigătele de „să trăiască“ a celor prezenți.

Rip.

Ca completare a programului alege-rei, mai amintim următoarele puncte:

În ședința din urmă, după comunicarea răspunsului Maiestății Sale, urmază: utrenia în biserica catedrală; deputații aduc pe alesul la biserica catedrală. Metropolitul ocupă locul destinat la treptele scaunului arhieresc; după aceea comisarul cetește cuvântul de introducere și ac-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Limba vechilor noastre cărți bisericesci.

(Ființa și cronologia ei).

De

Nicolae Sulică.

(9)

(Urmare).

IX.

Observarea celor două principii relevate în decursul acestui studiu e indispensabilă pentru rezolvarea și clarificarea oricărei probleme, ce s'ar ivi în domeniul vechi limbii bisericesci românesci. La din contră, suntem espuși să ajungem la cele mai absurde și de multe-ori ridicole deducțiuni, cari contemplete în lumina celor două principii discutate de mine, trebuie să se dovedească de false. Sórtea acésta a avut-o între altele și încercarea de-a stabili epoca, în care s'a născut și încheiat în sfera limbii românesci aplicarea prepozițiunii „pre“, ca semn de funcțiune al acusativilui, încercare făcută în al III-lea anuar al seminarului român din Lipsca. Casul fiind fórte

instructiv, voiú insista mai cu dinadinsul pe lângă d-nsul, cu atât mai virtos, că însu-și prof. Weigand aprobă întrú tóte (Al III-lea anuar pag. 246 și 248) deducțiunile și constatările false ale d-lui St. Stinghe, autorul încercării, de care e vorba.

D-l Stinghe se limitează în studiul său statistic numai la limba bisericescă, și și aici numai și numai la textele publicate în creștomația lui Gaster, și basat apoi pe aceste sarbede și unilaterale isvóre utilizate de d-sa, ajunge la concluziunea, că acest us sintactic, — aplicarea prepozițiunii „pre“ ca semn distinctiv al acusativilui, — s'a născut în decurs de 20 de ani, în respitmul dela 1580—1600. D-er credat Iudaeus Apella, non ego! D-l Stinghe, resp. D-l Weigand las' că confundă limba scrisă bisericescă cu graiul vorbit al poporului, indentificându-le între olaltă, său mai bine đis ne mai făcând nici o distincțiune între ele, d-er uită, că pe un teritoriu atât de vast și compact împopulat, cum e cel locuit de Daco-Românii, un us sintactic nu se poate născé și generalisa în decurs de 20, și douăzeci de ani.

D-er nu e numai acésta lipsă de sistem și principii solide, ceea ce, fresce, i-se

poate imputa în primul rând d-lui Weigand, și nu atât d-lui Stinghe, care, precum se vede, e numai un stângaciu și neîndemă-natic începător în cestiuni de felul acesta. E însă ceva, pentru ceea ce-l putem face responsabil pe d-l Stinghe: nu numai, că se procedează aprópe orbesce în rezolvarea acestei probleme, d-er mai de condamnat e surprindetőrea superficialitate, cu care e utilizat și puținul material din creștomația lui Gaster. D-l Stinghe constată, că primul cas de aplicare a prepozițiunii „pre“ pe lângă acusativ, obvine sub anul 1574 în Tatăl nostru din evangheliarul lui Radu Gramaticul, ér d-l Weigand declară la punctul acesta, că e „meritul îndiscutabil“ al lucrării d-lui Stinghe de-a fi stabilit acest termen pentru născerea fenomenului din cestiune. Decă d-nii Stinghe-Weigand ar fi cetit cu mai multă atențiune, nu mai mult, d-er numai pagina 1, și pagina primă a creștomației lui Gaster, ar fi putut afla în „apocalipsa apostolului Paul“, care e datat ante 1550, construcțiunii, ca: nu lăsare pre ei“ etc.

Din parte-mi voiú căuta în cele următoare, mai ales ca ilustrare a celor accentuate în decursul studiului de față, să

restabilesc în scurte cuvinte adevărul științific mistificat în anuarul seminarului român din Lipsca.

Vom trage drept aceea în sfera noastră de contemplațiune înainte de toate și cele mai vechi monumente ale graiului viu din suta 16-a. Primul volum al Cuvintelor din b-erăni, publicate de d-l Hașdeu, e o frumoasă colecțiune de acte publice și private, tóte de natură profană din sec. XVI. Între aceste acte, ca cel mai vechi, e indicată de d-l Hașdeu („Cuv. d. b.“ I pag. 19) o notiță aflată pe o carte, descoperită la Galați. Notița e scrisă la anul 1079, adecă 1571.

Ei bine, în acest cel mai vechi specimen de limbă vorbită în sec. XVI înt-elinim aplicarea prepozițiunii „pre“ pe lângă acusativ în tótă libertatea sa, și peste tot, unde se aplică și ađi:

„...să pomenescă pre Radul, și pre părinții lui... și pre acești...“

Și consultând tóte textele publicate de Hașdeu, ca pilde ale graiului viu vorbit în suta XVI, trebuie să constatăm, că prep. „pre“ se aplică sistematic și consequent în tóte acele casuri, unde necondi-

tul de întărire, ér alesul răspunde. Urmăzând oficierea s. liturgii, la care Metropolitul pontifică. După liturgia, congresul întreg petrece pe arhiepiscop și metropolit la reședință, unde 'i-se prezintă congresul, consistoarele și alte corporațiuni. Congresul se întrunește apoi din nou pentru terminarea agendelor, având să statorască speșele și diurnele deputațiilor și să ia măsuri pentru autenticarea protocolului. În fine comisariul închide sesiunea, ér un deputat îi mulțamește pentru conducere.

Crisa ungară.

Doou zile mai sunt până la expirarea anului 1898, și situațiunea politică încurcată din Ungaria n'a făcut un pas măcar către o îmbunătățire cât de neînsemnată. Pact, cuotă, indemnitate, lege bugetară: din toate acestea s'a ales nimic; în locul lor dîlnic se vorbește despre: crisa parlamentară, crisa de cabinet, crisa de constituție, despre amânarea din nou a dietei, despre clatură și, în fine, despre disolvarea dietei.

Situația politică progresază dîr cu pași repezi către starea așa numită *ex lex*.

Este adevărat, că ședința de Marti a dietei, prima după sărbătorile Crăciunului apusen, a fost peste așteptare liniștită. Viforul, care se prevestise, că va izbucni deja Marti, a mai întârziat. Causa a fost, că mulți dintre deputații opoziționali nu se reîntorsă încă din provincie, unde au mers să facă agitație prin meetinguri pentru lupta în contra guvernului. În decursul ședinței de Marti președintele *Madarász* a pășit c'un plan de compromis. El a cerut, ca cel puțin bugetul camerei să se voteze fără discuțiune. Partida lui *Kossuth* s'a arătat înduplecată a primi propunerea, cei din *partida populară* însă au respins-o dîcînd, că lui Banffy nu-i vor vota nimic, și decă țera n'are buget, de ce să aibă camera? Compromisul a fost dîr zădărnicit.

Este semnificativ, că în ședința de Marti ministrul-președinte Banffy a fost lăsat să vorbească în cestiunea numirii noului ministru a latere. Se dîce, că acesta a fost o manevră din partea opoziției, care nu vră să dea lui Banffy pretext de a amăna din nou camera, motivând amânarea cu procederea volnică a obstrucționistilor.

Mai notăm, că comisiunea financiară a camerei a început debaterile asupra proiectului de provisoriu. Cu prilejul acesta Banffy a încercat să-și justifice negenat procederea sa în cestiunea pactului, adecă de ce, contra artic. I din 1898, recurge la un nou provisoriu. Ministrul-președinte Banffy a dîs, că nu este vorba de un nou provisoriu, ci numai de susținerea stărilor actuale, ér ministrul de finanțe *Lukacs* a declarat, că nu există junctim între cuotă și proiectele pactului.

*

ționat ar pretinde usul de săi, să se aplice. Nu vom întelni decî acea fluctuațiune, care ne surprinde în textele contimporane bisericesci, în cari în modul cel mai caprițios într'un loc se aplică, într'altul nu. Causa e evidentă: fenomenul de esistat, esista deja de mult în graiul vorbit; în limbajul bisericesc însă acum numai începe să se introducă din graiul poporului.

Étă un alt exemplu de limbă grăită în vécul 16, tot din colecțiunea d-lui Hașdău (Cuv. d. b. I, pg. 39) dintre anii 1583 - 1585 Sept. 22: „...ce au luat *pre* o soru*... de i-au vëndut *pre* acel țigan“.

Ba pe baza acestor documente publicate de Hașdău, se pôte face concluziunea, că în vécul al 16-lea usul prep. „*pre*“, ca semn distinctiv al acusativilui, în graiul viu al poporului era cu mult mai estins, decăt ađi, de vreme ce prep. „*pre*“ o întelnim aplicată în multe casuri, unde graiul de ađi nu pretinde. Așa e cazul citat mai sus: „*pre* o soru“; cele mai caracteristice exemple însă ni-le ofere *Leviticul* (după Hașdău circa 1560), unde avem con-

*) Compară soru-rea etc.

Cestiunile acestea însă preocupă mult mai puțin opiniunea publică maghiară decăt afacerile politice de onore la ordinea țilei. Lupta cu argumente a degenerat în luptă cu arme de foc și de fier. La alt loc al numărului nostru de ađi arătăm casurile de duel între bărbații fruntași din dietă. Se bat miniștrii cu șefi de partide opoziționale, se bat deputați și diariști maghiari. Duelurile acestea pôte că vorforma numai o introducere la o serie mai lungă; ele sunt urmarea urei și dușmăniei, ce a izbucnit între ministrul-președinte Banffy și președintele partidei apponyiste *Horanszky*. Antecedentele sunt de dată mai veche, sunt de pe vremea sărbătorilor milenare, când adversarii voiau să încheie pace sêtu cel puțin un armistițiu pe timpul duratei sărbătorilor.

Până aici ar fi degenerat, dîr parlamentarismul maghiar. Argumentele se înlocuiesc cu arme și se eternisază în procesele verbale ale afacerilor de onore.

În chipul acesta își sfîrșesc Maghiarii anul mult critic pentru ei 1898 și cu astfel de prospecte „minunate“ întră în anul viitor al stărilor afară de lege în Ungaria.

*

„*Sieb. d. Tageblatt*“ primesce dela un deputat din Peșta, care desigur va fi unul din deputații sași, un articol asupra situațiunii. Autorul după ce vorbește de conflictul dintre *Horanszky* și Banffy și după ce relevază aparițiunea *duelurilor politice* dela ordinea țilei, arătând, că și miniștrii, păzitorii și executorii legilor, participă la aceste dueluri oprite prin lege, ceea ce, dîce, este un semn, că în Ungaria totă viața politică este înveninată, continuă astfel:

...„Credința în sfîntenia legilor dispare tot mai mult pe fi-țarea și cu ea și vađa și respectul autorității legale. Bazele statului se sguđuie, legăturile societății se slăbesc, moravurile sunt greu păgubite. Ce o să iese de aici?“

„Țera noastră se află astăzi în mare strîmțore. Stăm înaintea anului nou și n'avem nici un buget al statului pentru anul viitor, nici o regulare legală a raporturilor economice cu Croația și cu Austria. Se va ivi dîr o stare până acum necunoscută de strîmțorare, care silesce să se ia măsuri *inafară de lege*. Dările și recruții pentru anul 1899 nu s'au încuviințat de către corpurile legiuitoare; ce se va întempla însă, decă cetățenii vor refusa a plăti dările și a da recruții, ce nu s'au încuviințat în mod legal. Fi-va permis atunci, ca ei să fiă constrinși la acesta prin forță?“

După-ce arată cauzele, cari au creat această stare de lucruri desolată, dîce, că trebuie să vină cât mai curînd un ajutor. Dîr de unde să vină acest ajutor?

Aici se provocă la scrisoarea lui *Szilagy*, care ca mijloc de scăpare arată, că

strucțiunii ca: v. 19 „și voi frînge jos pre trufia vōstră și pre măriă trufiei vōstre“. (Et conteram superbiam duritiae vestrae); v. 30 „și eu voi pustii pre voi și pre chipurile vōstre eu le voi sîrobi, și pre trupurile vōstre cele mōrte eu le voi arunca, ca pre idolii vōstri;“ v. 31 „și eu voi pustii pre locurile vōstre cele svante și pre miroșenia vōstră cea bună“. (Et desertam faciam sanctuaria vestra nec recipiam ultra odorem suavissimum).

În toate aceste casuri prep. „*pre*“ e pusă înaintea numelor de lucruri neînsușite, ceea-ce usul de ađi nu mai permite.

Precum s'a amintit deja, decă nu altă rugăciune, apoi Tatăl nostru la tot cazul a trebuit să l scie romănescce fie-care Român, de când a început să se rōge ca creștin. Tatăl nostru însă rostit pentru popor și de popor, a trebuit să fie formulat din capul locului în spiritul limbei poporului. Drept aceea în toate exemplarele mai vechi, de Tatăl nostru nu vom vedé specimene de limbă, scrisă bisericescă, ci mai curînd specimene ale graiului viu romănesc.

(Va urma).

trebuie să se reformeze sistemul de guvernare actual, că trebuie să se regenereze parlamentul din mijlocul partidelor.

Deputatul sas crede, adecă, că Ungaria va puté eși din strîmțorea de față numai prin retragerea guvernului Banffy și printr'o nouă fusiune, ce ar avé să se săvîrșescă în sinul partidelor, cari stau pe baza constituției, adecă pe baza pactului dela 1867.

În fine își exprimă speranța, că corōna va face întrebuițare de puterea ei suverană în alegerea consilierilor ei răspunșabili, ca să pōtă fi posibilă o astfel de soluțiune.

*

Interesantă este următoarea scoire, ce o aduce organul apponyist „*Budapester Tagblatt*“ de Miercuri:

„Se povestesc în cercurile informate, că membri cei mai de frunte ai partidei guvernului ar fi propus baronului Banffy o modalitate pentru soluțiunea crisei, care să facă posibilă restabilirea raporturilor normale parlamentare, pe baza propunerii lui *Szilagy*“.

Germanii boemi și dieta din Praga. Din capitala Boemiei se anunță, că deputații progresiști germani din dieta provincială au ținut alaltăieri o conferință și au decis, că de astădată ei nu vor lua parte la ședințele dietei. Tot acesta au hotărît'o Dumineca trecută și deputații germani naționali.

Noul ministru „a latere“.

Cine e contele *Emanoil Szechenyi*? Cu întrebarea acesta au deschis obstrucționiștii discușiunea în Camera ungară după vacanțele Crăciunului.

Acest *Emanoil Szechenyi* este adecă, precum șoim, nou numitul ministru pe lângă persoana Majestății Sale, sêu scurt dîs, *ministru a latere*.

Deputatul Bolgar a întrebat adecă pe ministrul-președinte Banffy, cum de a ajuns numitul conte ministru a latere și cari sunt meritele lui, ce l'ar cualifica pentru o astfel de demnitate? Noi pe-aici, dîse Bolgar, șoim numai, că el înainte cu câte-va săptămâni a fost numit secretar de stat în ministeriul a latere și că mai înainte a fost aplicat la ambasada austro-ungară în Petersburg. Contele *Szechenyi* trebuie să aibă o deosebită aptitudine pentru postul sêu (*Ivanka*: scie unguresce?), deorece n'a fost numit numai ministru, ci tot odată și consilier intim, ceea-ce forțar se întemplă în Ungaria, și pentru-că de dragul lui s'a violat și acel principiu parlamentar, ca miniștrii să fiă luați din șirurile majorității, căreia însă *Szechenyi* nu i-a aparținut nicî-odată. Postul ministeriului a latere e toamai în împrejurările grele de față de tot însemnat, deore-ce acest ministru are să informeze pe Majestatea Sa. Contele *Szechenyi* n'a putut să învețe a cunōșce însă relațiunile unguresci în Petersburg, ca să-și pōtă împlini rolul sêu pe deplin. Bolgar presupune, că Banffy n'a făcut pe *Szechenyi* ministru, pentru ca Maj. Sa să nu fiă informată. (*Rakovszky*: Asta-i intențiunea lui!). Contele *Szechenyi* pôte fi omul cel mai cult și apt, într'un timp însă, în care sunt în joc mari interese ale țerii, ba chiar interese dinastice (*Viue aprobări în stînga*), trebuie să scim, care sunt meritele ce-l cualifică pentru postul sêu (*Viue aprobări în stînga*).

Ministrul președinte *Banffy* răspunde, că numirea ministrilor este un drept special al Maj. Sale, care nu pôte fi obiect al discușiunii, și că nu e admisibil, ca să se critice cualificarea personală a nou numitului ministru a latere. (*Reprobari în stînga*.) De altmintrelea contele *Szechenyi* e un bărbat de înaltă cultură, care scie perfect unguresce (*Viue ilaritate în stînga*); el aparține camerei magnaților, unui cerc adecă, din care cu tot dreptul putea fi numit ministru.

„*Budapester Tagblatt*“ scrie: „Acesta numire este o nouă dovadă, că corōna n'ar suferi nicî un moment chaosul creat de

Banffy, decă ar cunōșce starea lucrurilor, ce a creat'o el. Contele *Em. Szechenyi* nu pôte informa pe Maj. Sa despre relațiunile unguresci, căci a trăit în Ungaria numai câte-va săptămâni, unde nimenea nu l cunōșce și el nu cunōșce pe nimeni. Acesta a fost omul potrivit pentru Banffy, care vrea, ca numai prin ochelarii sêi regele să vadă relațiunile din Ungaria“.

Revistă externă.

Autonomia Cretei. De-odată cu intrarea prințului grecesc *George* în Creta, insula a devenit autonomă. În toate orașele și porturile flutură stindardul autonom, vestind, că opera grea a pacificării este binișor înaintată. De când prințul *George* a sosit în insulă mai ales creștinii cretanți sărbătoresc într'una, deore-ce ei se ved acum stăpâni pe sōrtea lor și singur dela ei atîrnă, ca libertatea recăștigată s'o scie folosi spre fericirea lor proprie. Duminecă, în ziua Crăciunului apusan, admiralii puterilor au părăsit Creta, dând cu desăvîșire insula în grija prințului *George*. Încurînd se va vedé deci, decă populațiunea va sprijini pe „comisarul suprem“ în nișintele ce a făgăduit, că va pune pentru prosperarea și binele tuturor, și decă creștinii ca și mohamedanii vor scii să sufoce ura și dușmănia religioasă și de rasă dintre ei. Mohamedanii creștini sunt în mare parte de origine greci; ei ar puté să trăsescă în pace și bună înțelegere cu creștinii. Populațiunea Cretei ar fi cea mai fericită sub stăpînirea autonomă, decă s'ar decide serios a delătura certele și neînțelegerile vechi — căci totu-și o guvernare creștină îi va fi mai priincioasă, decăt jugul apăsării turcesci.

Nunciatură papală în Rusia.

Am semnalat erî, că ministrul rusesco de esterne a înaintat Țarului *Nicolae* un plan al episcopului de Paris, după-care se se înființeze și în Rusia o nunciatură papală, care se resolve afacerile bisericesci catolice de acolo. Pasul acesta însemnat s'a făcut de sigur din însărcinarea Papei *Leo XIII*, și se susține, că Țarul îl află acceptabil. De pe timpul domniei Țarului *Paul I* în Rusia n'a mai fost nunciatură papală. Sinodul din *Mosova* a împiedecat tot-deuna reînființarea nunciaturei, și căt timp acesta n'a esistat, episcopii catolici din Rusia nu puteau să comunice cu scaunul apostolic din Roma, decăt sub stricta inspecțiune a guvernului. *Pressa* francesă este de părere, că Țarul aduce în legătură planul nunciaturei cu planul lui despre pacea universală, deore-ce noul nunciatur ar avé un rol important în promovarea succeselor viitorului Congres pentru pace și desarmare.

SCRIRILE ȚILEI.

- 17 (29) Decemvre.

Cașovia nu mai plătesce dare. Cetățenii orașului *Cașovia* au ținut Lunî în 26 l. c. o imposantă adunare, în care între altele au protestat în contra proiectului-*Tisza*. Adunarea a votat încredere opozițiunii și a enunțat, că decă până la 1 Ian. nu va fi votat bugetul, ei nu vor mai plăti dare, despre-ce vor avisa pe toate partidele din dietă.

Dueluri cu duimul. Am semnalat erî provocările la duel (6) a lui *Horanszky* și martorii sêi față cu martorii lui *Banffy*, ministrul *Fejervary* și *Gajari*. Duelul între *Fejervary* și *Karolyi* s'a înțemplat deja erî diminēta. Arma a fost pistolul. Prima pușcătură a făcut'o ministrul *Fejervary*, însă n'a nimerit. Pistolul lui *Karolyi* nu s'a descărcat — și cu acesta duelul s'a sfîrșit. A rămas să se dea duelurile între *Horanszky* și *Fejervary*, *Horanszky* și *Gajari*, *Szemere* și *Fejervary*, *Szemere* și *Gajari*. — Un al 7-lea duel s'a întemplat între deputații *Kenedi* și *Kubik*, tot pentru vătămări în cameră. El s'a sfîrșit cu rănirea ambelor părți.

Noul deputat sășesc dela *Mediaș*. Alaltăeri s'a făcut în *Mediaș* alegerea unui nou

deputat în locul lui Frideric Binder, care a murit. A fost ales cu unanimitate Caro, Oberth, cu program liberal.

Valuta Corónelor. Se luase dispozițiunea ca dela 1 Ianuarie 1899 casele publice să primescă și să facă plăți numai în corónă și bani (filieri). Această calculare obligatorie în valuta corónelor, s'a amânat însă pe timp nedeterminat. Ministrul de finanțe ungurese a înscințat adecă pe direcțiunile financiare, pe orașe și comitate, că și dela 1 Ianuarie 1899 încolo să socotescă tot în florin și cruceri.

Tifus. Din comuna Băgău, lângă Aiud, ni-se scrie, că de câte-va săptămâni pe acolo bântue în mari dimensiuni febra tifoidă. În comuna Băgău au cădat până acum victimele bolii mai mult ca 16 omeni de toate etățile. În unele case toți locuitorii zac bolnavi și nu e cine să le ajute. Medicul cercului nu se interesează aproape de loc și poporul, care îl plătesce, e cu totul neajutorat.

Defraudările se țin lanț una de alta în țera lui Papp János. Foile budapestane spun, că „patriotul“ Hirsch Bernat, agent de bursă, după-ce a defraudat aproape 100,000 fl. a luat-o la sănătoasă. El a dispărut încă în 20 Decembrie n. c. dela locuința sa din Budapesta, dăr poliția numai acum a ajuns la cunoștința „ispravei“, ce a făcut-o el. [Se crede, că jupânul a luat-o spre Hamburg.

Jack în Viena. În Viena s'a întâmplat luni seara o faptă îngrozitoare de ucideră, care s'întâmplă cu acele ale faimosului Jack din Londra. Jertfa este femeia de 40 ani, Francisca Hofer, o biată muncitoare. Fapta criminală a fost descoperită numai a doua zi dimineața. Femeia avea o mare tăietură la fole. Ucigașul a scos afară ficatul victimei și l'a aruncat de-o parte. În odaie s'a aflat un bid de spălat cu apă roșită de sânge. Probabil, că ucigașul și-a spălat mâinile. Pe pat se vedea urma sângeră a unei mâni. Dela femeia ucisă nu s'a răpit nimic, și nu-i lipsese decât cămașa și ghețele. De urma ucigașului nu s'a dat încă.

Ôspeții princiară și pressa rusescă. Diarele rusești aveau obiceiul, că făcă cu persoanele princiare, cari vizitau curtea rusescă, își făceau observările lor. Țarul a pus acum capăt acestui obicei. El a dat ordin, ca diarele să nu mai publice comunicări despre ôspeții princiară, cari merg să viziteze curtea imperială, decât după-ce ele au trecut prin cenzura specială a ministrului curții.

Reuniunea femeilor române

pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele.

Brașov, 14 (26) Decembrie.

„Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele“ și-a ținut Dumineca trecută adunarea sa generală, convocată de-a doua-ora.

Sedința sa deschis de către d-na prezidentă Maria I. Popea.

Acastă Reuniune, condusă de nisece dame cu mult zel și inimă, a sporit foarte frumos în toate privințele. D-na Susana Mureșianu, care a adus la ființă această Reuniune și care a și condus-o mulți ani, pôte fi mândră și mângăiată de rōdele ideilor și stăruințelor sale.

Acastă Reuniune a împărțit anul trecut la 46 văduve sărace câte 6 fl., peste tot 276 fl. În fie-care an a împărțit frumoșe ajutoare. Cu toate acestea fondul încă se mărește în mod considerabil. Ați constă din 8147 fl. 85 cr. În decursul acestui an s'a adaus la fond numai puțin ca 357 fl. 90 cr. deși s'a împărțit suma arătată ca ajutoare și s'a cheltuit peste sumele obișnuite prin comisiunea trimisă la parastasul fericitului metropolit Șaguna și prin contribuirea, ce s'a făcut din a sa parte la fondul „Elisabetă“, vrând prin această a scuti pe damele de aci de a mai contribui ele.

Fără îndoială, că însemnată parte la sporirea fondului e a se atribui și interesului desvoldat de comitet în frunte cu ze-

lōsa prezidentă Maria Popea, și cu consciențioasă casieră Virginia Vlaicu, care în adever s'au pus cu totă căldura inimii lor în a folosi Reuniunii acesteia.

Reuniunea a avut în anul acesta 33 membre fundatoare și 92 ordinare.

Pe teritoriul Săcelilor se lucrăză mai numai în Satulung, unde mulțămită neobositului secretar al subcomitetului de acolo, a d-lui Romul Verzea, preot, s'a dat frumoșe semne de viață, s'au arangiat două petreceri cari au adus un venit curat de 55 fl. 86 cr. și sunt 15 membre, cari își plătesc taxele. În celelalte comune se face atât, cât nimic; în Bacșfalău sunt numai 3 membre, în Dêrste 1, în Turcheș 1, în Cernat nici una. Domnii preoți ar ave datorință să dea tot sprijinul Reuniunii, stăruind, ca să se facă mai multe membre.

Pe viitor se va împărți, după cum s'a hotărât, 300 fl. ca ajutor văduvelor sărace.

În adunarea această s'a ales și un nou comitet pe ciclul de 3 ani următor. Astfel s'a constituit Reuniunea: prezidentă Maria Popea și membre în comitet: Virginia Vlaicu, Otilia Bidu, Elena Săbădeanu, Elena Dr. Mureșianu, Elena Mocan, Agnes Dușoiu, Maria Muntean, Maria de Steriu, Elena Șfetea și Maria Lupan.

Actul alegerii a fost efectuat sub prezidența d-nei Agnes Dușoiu.

În comisiunea pentru revederea socotelor și scontrarea cassei s'a ales dōmnelle Elena Voina, Maria Oncioiu.

X.

Act de mulțămită.

Brașov. 14 (26) Dec. 1898.

Răposata în Domnul, dōmnă Maria Săcărean, a lăsat prin testamentul său 50 fl. pentru fondul Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele.

Ne exprimăm prin această, în numele Reuniunii, simțămintele noastre de recunoștință și pietate față de numele nobilei femei răposate.

Pentru Comitetul Reuniunii

Maria I. Popea, Dr. Ios. Blaga,
prezidentă. secretar.

Convocări.

Diua adunării generale a Societății de lectură „Casina Română“ din Clușiș statorindu-se pe 8 Ianuarie n. 1899 la 4 ore d. a., sunt poftiți și rugați toți membrii a lua parte în localitatea aceleiași Casine.

Obiecte: 1) deschiderea adunării prin președintele; 2) raportul secretarului; 3) raportul casarului; 4) suplینirea comitetului prin alegere de membri noi; 5) statorirea bugetului pe anul 1899; 6) eventuale propuneri.

Din ședința comitetului.

Clușiș, 22 Decembrie n. 1898.

Alexiu Popp, Drd. Eugen Forea,
director. secretar.

Adunarea generală ordinară a reuniunii noastre de lectură se convocă pe Duminecă, în 10 (22) Ianuarie 1899 la 3 ore p. m. cu următorul program:

1) Raportul comitetului. 2) Raportul casarului și alegerea unei comisiuni pentru revidarea socotelor. 3) Alegerea comitetului. 4) Statorirea bugetului pe anul 1899. 5) Eventuale propuneri.

Orșova, 10 (22) Decembrie 1898.

Vasile Ségércian, Traian Hențu,
v.-preș. reun. not. reun.

Literatură.

A apărut: **Scōlele din Blașiș**, studiu istoric de Nicolau Brânzeu, profesor la liceul „I. C. Brătianu“, în Pitești. Tipariul societății „Tipografia“ din Sibiiu. Format 8° de 174 pag. Prețul 1 fl.; pentru România 3 lei. — Studiul de față a fost prezentat de autor, ca teșă pentru esamenul de licență susținut la Universitatea din Bucuresci și a fost premiat din partea consiliului profesoral dela facultatea de litere. El prezintă

multe momente de interes și însemnată istorică și va fi cetit cu plăcere, fiind-că în cuvinte scurte reimprespătează starea tristă în care se aflau Românii înainte de înființarea scōlelor din Blașiș, istoricul acestor scōle și binefacerile, ce ele le-au adus pentru noi. În el se află și lista alumnilor seminariilor, a profesorilor și tinerilor absolvenți ai acelor scōle din timpurile cele mai vechi etc.

Minunate sunt pentru popor scrierile fericitului Ioan Creangă, cari conțin cele mai dragălaşe povești, istorisiră, poesii etc. N'ar trebui să lipsescă aceste scrieri nici dintr'un sat, în care există cetitori români, căci ele procură cetitorului nu numai foarte plăcute momente de petrecere, dăr îi dau și foarte prețioșe povești și învățături. Tōte scrierile la-olaltă costă numai 1 fl. trimise francat și se pot căpăta la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

ULTIME SCIRI.

Bucuresci, 28 Decembrie. Aseră s'a dat la Palat un prând de gală în onōrea misiunii militare rusești, la care au luat parte Regele și Regina, Principele și Princesea României, Fonton ministrul plenipotențiar al Rusiei la Bucuresci, tot personalul legațiunii și al consulatului Rusiei, toți miniștri români, casele militare și civile ale Regelui, Reginei și ale Principilor moștenitori. Generalii Arion, Băicoianu Candiano Popescu, Dr. Theodosi, comandantul pieții, colon. Anghelescu, majorul Muică atașat pe lângă misiune, prefectul poliției, Leca ș. a. Când s'a servit șampania Regele a bătut în sănăta-tea Țarului, a armatei rusești și a regimentului de Wologda. Colonelul Kassensko a răspuns ridicând paharul său în onōrea Regelui și a Reginei, a Principelui, a Princesei României și a fiilor lor, a armatei române și a prosperității României. Ați dimineața oficerii ruși au vizitat tōte stabilimentele militare de aci, între cari și arsenalul armatei. La amiazi oficerii superiori români au oferit un banchet oficerilor ruși, la care a presidat Principele Ferdinand.

Budapesta, 28 Decembrie. În du-elul dintre Szemere și Gajari acesta din urmă a primit două rănă grave: una la braț, alta deasupra ochiului drept. Szemere a primit o tăietură la cap. La a treia reprisă Gajari e primit o altă rană la brațul drept, așa încât duelul a trebuit să fie sistat.

Viena, 28 Decembrie. Monarchul a sosit astăzi aci ducându-se direct la Schönbrun. Sosirea pe neașteptate a Majestății Sale o aduc cercurile politice în legătură cu evenimentele din Ungaria.

DIVERSE.

Meseria unei prințese. Fōia periodică a damelor din Londra, „Young Woman“, aduce scirea curioasă, că prințesa Victoria de Wales face parte dintre acele femei, cari au învățat o meserie proprie. Acest fapt a fost numai din întâmplare descoperit Anume, cu ocaziunea unei expoziții, cea din urmă în Londra, toți legătorii de cărți mai renumiți ai Angliei și-au espus lucrările lor de artă. Între lucrările premeiate se aflau și nisece volume legate în mod artistic de o pseudonimă cu totul necunoscută; „Miss Matthews“. Numai mai târziu s'a aflat, că volumele premeiate au fost legate de însași Altea Sa regală prințesa Victoria de Wales, care s'a ascuns sub un simplu pseudonim, ca să fiă mai sigură, că opera ei va fi aprețiată după merit. Nici în familia prințesei nu s'a știut nimic despre această până abia înainte cu câteva săptămâni. — Prințesa se pare, că foarte puțină aplecare are pentru corōna regescă. Înainte cu doi ani numai autoritatea părinților a reținut-o dela deciziunea ei de a deveni soră de caritate, pentru care chă-

mare deja era pregătită. După-ce prințesa a fost abătută dela acest plan, cu tōtă energia început a-se ocupa cu meseria legătoriei de cărți, în care branșă a ajuns să stōrcă admirațiunea tuturor.

Când se începe secolul al 20-lea?

Acastă este o întrebare foarte mult discutată, în colōnele diarului italian din Roma „Tribuna“. Acest diar susține, că veacul al 20-lea se va începe cu 1 Ianuarie 1901. Un învățat din Venetia, cu numele Bondoni, într'o epistolă adresată numitului diar dice însă următoarele: „D-vōstră susțineți, că noul veac se va începe cu 1 Ianuarie 1901. Acastă nu-i corect. Creștinii numără anii dela diua primă a născerei lui Isus, și anul prim al său nu l'au putut număra dela „1“, ci dela „0“, căci anul „1“ încă nu putea fi împlinit atunci, când Mântuitorul s'a născut. Nici la orologiu nu socotim dela numărul „1“, ci dela „0“. Așa dără decă e fapt, că numărarea o începem dela zero (0), atunci veacul al 20-lea nu se pôte începe în 1 Ianuarie 1901, ci cu 1 Ianuarie „1900“. „Tribuna“ din Roma face la acestea următoarea observare: „Recunoșcem, că această motivare pare a fi adeverată, dăr deōrece alții au alte păreri, ar fi mai bine ca această întrebare să se resolve de timpuriu pe cale oficioasă. Guvernul să numescă din oficiu o comisiune cu scopul de-a cerceta lucrul. Atunci putem fi siguri, că urmașii noștri din veacul al 20-lea vor ști în al câte-lea an se află dela născerea Domnului“.

Pompadour în Abisinia. „Figaro“ din Paris se ocupă la primul loc c'o mică scire, ce preocupă acum restaurantele elegante ale Parisului. Nu de mult a mers din Abisinia în capitala franceză o misiune a negusului Menelik. Mai întâiu ea a fost la Petersburg, ér acum la președintele republicei franceze. Din Petersburg ea a dus o scrisore a Țarului și tot felul de obiecte scumpe bisericesti și lumene pentru Menelik, din Paris însă, afară de scrisore și daruri scumpe, deputațiunea a dus cu sine și pe o tineră parisiană frumuseică. Ea se află ați în Addis-Abab, capitala lui Menelik, unde răspândește civilizațiunea. Influența ei este tocmai așa de mare, ca a faimōsei dōmnă Pompadour la curtea regelui Franciei.

Medicamentul cel mai plăcut. Nervositatea e bōla timpului nostru. Nervos este omul ursuz, nervos cel ce repede se mânie, nervos omul ocupat cu multe daraveri. Bōla această însă își are un leac: cura prin ședere în pat. Un colonel din Paris, pe care procesul lui Dreyfus l'a făcut afară de cale nervos așa încât nu putea eși afară pe stradă fără a nu-se teme de mania persecuțiunii, a stat 4 săptămâni în pat și s'a vindecat deplin. El spune, că această cură e foarte plăcută. În pat fuma, primea visite, scria, cetia, mânca și bea, făcea tōte, numai din pat nu-i era permis să se scōle. Din 24 cēsuri ale diiei, 12 durmia. După cum vedem, acest mod de vindecare a nervosității este mai plăcut și mai comod, decât cura cu apă rece. Femeile din Paris își fac deja toaleta pentru cura această, ele își beau ceaiul de seara în pat. Este interesant că acest mod de vindecare împrespătează un vechi obicei social. Pe timpul lui Ludovic XVI domnii și damele din societatea distinsă a Parisului își petreceau timpul cu mult mai mult, decât ați, în pat. Ați ne culcăm seara, adeseori târziu, și ne sculăm dimineața. Pe atunci nu era așa. Odaia de durmă și patul erau estra-ordinar de elegante și ômenii petreceau deștepti o mare parte a timpului în pat. Dejunau, primeau visite, ceteau și făceau musică în pat. Cu cât cineva era mai distins în societate, cu atât rămănea mai mult în pat.

Dr. Sterie N. Ciurcu.

IX Pelikangasse Nr. — 10, Viena.

Consultațiul cu celebritățile medicale și cu specialiști dela facultatea de medicină din Viena.

A eșit de sub tipar, și se poate procura

CĂLINDARUL PLUGARULUI

dela Tipografia A. Mureșianu din Brașov,
Prețul à 25 cr. (cu posta 30 cr.)

(Vendătorii primesc rabatul cuvenit.)

Noul călindar, întocmit anume pentru trebuințele poporului nostru — înafară de partea calenderistică, cu tîrgurile, semnele timpului, diferite povește economice pentru fiă-care lună și alte multe, — cuprinde încă un bogat material cu articuli prețioși din sfera plugăritului, grădinăritului, a economiei de vite, a economiei casnice etc.; apoi din istoria lumii, poesii de dragoste, eroice și glumețe de cei mai renumiți scriitori ai noștri; articuli și povește pentru păstrarea sănătății și averii etc. La fine urmează diverse, glume și anuțuri. Pe pagina primă se află portretul nemuritorului Simion Bărnuțiu, ér în text o frumoasă biografă a lui. Doritorii de-a ave acest călindar se se grăbescă a și-l procura mai de timpuriu, ca se nu pățescă ca anul trecut, când "mulți și-l'ar fi procurat, dér nu mai aveau de unde, căci se vîndu-se tôte esemplarele.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Pădactor responsabil: **Gregoriu Mașor.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Decembrie 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.30
Renta de coróne ung. 4%	97.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. un. a. ost. I. emis.	121.—
Bonuri rural. ungare 4%	95.45
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
I apr. ung. cu premii	157.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	101.35
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de aur austr.	120.75
Losuri din 1860.	140.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	355.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	394.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	362.25
Napoleondori	9.56 1/2
Mărci imperiale germane	59.02 1/2
London vista	120.65
Paris vista	47.80
Rente de coróne austr. 4%	101.80
Note italiene	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Decembrie 1898.

Bancnota rom. Cump.	9.47	Vînd.	9.50
Argint român. Cump.	9.43	Vînd.	9.45
Napoleond'ori. Cump.	9.50	Vînd.	9.53
Galbeni Cump.	5.66	Vînd.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vînd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vînd.	59.50
Lire turcesci Cump.	10.72	Vînd.	—
Ser.s. fonc. Albina 5%	101.—	Vînd.	102.—

Sticlărie, Porcelan și mărfuri de Majolică.

Aducem la cunoștința on. mușterii, că suntem provăduți conform ordinațiunei ministeriale, pentru **Hoteluri, Restaurațiuni, Cărciumi** cu sticlărie cimentată legal și anume:

Sticle diferite, pahare de bere etc.

453,1-8.

Cu tótă stima:

Lang Rosenthal & Palmhert.

Tacămuri de masă, mărfuri de argint China etc.

Nr. 6390-1898.

Vîndare de otrăvuri.

Referitor la vîndarea, respective procurarea otrăvurilor precum: **arsenic, strichnin, fosfor, etc.** pentru nimicirea animalelor stricăcioșe de casă și câmpuri, d. es. **cloțani, șoreci, hărciogii etc.**, dispune Inaltul ministeriu de interne prin ordinațiunea de sub Nr. 104455/VI-b. următoarele:

1. Vîndarea otrăvurilor pentru nimicirea animalelor domestice stricăcioșe, precum cloțani și șoreci, o pot îndeplini spițerii și droguistii, numai pe temeiul unei concesiuni estradate de autoritatea polițiană de prima instanță; de aci rezultă, că otrăvurile pentru amintitul scop nu au de a-se da din partea spițerilor numai simplu pe temeiul rețetelor medicale séu veterinare, îndată-ce acestor rețete nu este accludată permisiunea respectivei autorități.

2. Permisivunea pentru procurarea otrăvurilor se dá din partea autorității polițiane de prima instanță, luându-se în considerațiune însă referințele medicale și scopul. Acestă autoritate se deobligă, că în referitorul certificat să amintescă încrederea în partida care 'și asigură acest certificat, mai departe calitatea otrăvei cerute, și în fine cantitatea ei în cifre și litere, după cum o recomandă experții autorității sanitare. Certificatul are să se provadă tot-déuna cu sigilul competentei autorități.

3. Acelor persóne, cari se ocupă cu vîndarea articolelor de alimentațiune, precum morari, brutari, vîndători de făină, măcelari etc., le este interdiș extradarea certificatelor pentru otrăvuri.

4. Aceste certificate se păstrează din partea vîndătorilor otrăvurilor și au de a-se întrebuița ca aclude la catastivele lor de afaceri — §. 7 a instrucțiunei de sub Nr. 111005/94.

5. Chiar și acele persóne, cari e profesione se ocupă cu nimicirea cloțanilor și șorecilor sunt îndreptățite de a-și procura otrăvă numai din cas în, cas pe temeiul certificatului autorității. Cu ocașiunea esoperării certificatului au de a declara, cu referință la punctul 3, că unde, cum și când voesc să folosescă otrava.

6. Otrăvurile pentru nimicirea șorecilor de câmp, cloțanilor de apă, hărciogilor și altor animale stricăcioșe economiei de câmp, sunt de a se procura tot sub condițiunile sus amintite, de-ore-ce dispozițiunile ordinațiunei de sub Nr. 23542/1895 se referă numai asupra obligăminturilor referitoare la scopurile pentru vînat și acele forestierale.

7. Nemîntinerea dispozițiunilor acestei ordinațiuni învólvă în sine o transgresiune, și intru cât acesta nu cade în dispozițiunile §-lui 108 al art. de legd XL. din 1879, séu în

dispozițiunile altor pedepse mai grele, se pedepsece pe temeiul acestei ordinațiuni cu arest până la 15 zile séu cu o pedepsă până la 100 fl.

Brașov, 4 Decembrie 1898.

451,1-3,

Căpitnatul orășenesc.

PUBLICAȚIUNE.

Bunăstarea poporului, basa înfloririi lui materiale și intelectuale, în comitatul nostru este lucrarea rațională a păn. entului și a liveđilor, prășirea de vite și poméritul, întrebuințarea și vîndarea materialului de lemn și desvoltarea creditului.

Poporul numai atunci va pute superta greutățile înmulțite ale vieții de stat, comunale și sociale, dacă nu va urma și mai departe pe calea învechită, care ađi în multe pri vințe e rémasă tare înděrət, ci va urma direcția mai desvoltată a timpului present.

În urma dispozițiunei binevoitoare și pe spesele Escalenței Sale a D-lui Ministru reg. ung. de agricultură, Reuniunea economică va ține în comunele: *Porumbacul inf.*, în 7 Ianuarie n. a. c. la 10 ore a. m.; în *Viștea inf.*, în 8 Ianuarie n. a. c. la 9 ore a. m.; în *Vajda Recea* în 19 Ianuarie n. a. c. la 9 ore a. m.; în *Sârcaia*, în 22 Ianuarie n. a. c. la 2 ore p. m.; în *Ohaba*, în 5 Februarie n. a. c. la 9 ore a. m.; în *Comăna inf.*, în 14 Februarie n. a. c. la 9 ore a. m. prelegeri populare despre întrebările necondiționat de lipsă cu progresul timpului modern și cu deosebire la fericirea materială a micilor economi dela sate.

La acestea se invită toți iubitorii de progres!

Recercăm cu deosebire pe P. T. domni preoți, învățători, notari și primari comunali, ca atrăgînd atențiunea poporului asupra interesului séu bine înțeles, să se prezenteze nu numai ei singuri, ci și cu ceialalți locuitori mai inteligenți din comună.

Devisa noastră e: „Ajută-ți însu-ți și atunci Dumnezeu încă-ți va ajuta!”

Făgăraș, în 5 Dec. n. 1898

Carol Balla,

presid. com. preleg.

449,1-2.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. În cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădēmēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octombrie st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persóne la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. séra

Dela Bucureșci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circoulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- II. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. séra.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persóne la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St.-Georgi ou Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- I. Trenul de persóne la 1 órá 51 m. p. m.
- II. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. séra, (are legătura cu Ciuc-Sz-reda).

Dela Zérnesci la Brașov (G. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 12 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. diminița
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. séra.

Dela Brașov la Bucureșci:

- I. Trenul de persóne la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (se vine pe la Oradea Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persóne la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- I. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- II. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legătura cu linia Tușnad-Ciuc-Szered.

Dela Brașov la Zérnesci (G. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min. p. m.

La tóte

6

Trageri a Losurilor-Jurnaliste

costă un los numai

I Corónă.

Căștigul principal în valóre de

100.000

coróne.

5 à 20.000 cor. etc. etc.

Prima tragere neamânată va fi în săptămána viitoare Mercuri.

Losuri recomandă: **Iacob Adler și Fratele.**

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul 5 cr. se vinde la **Eremias Nepoții.**